

هدیه‌ای به مصطفی صلی الله علیه و آله

خلیل الرحمن خباب

هدیه‌ای به مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم

خادم الاسلام
خلیل الرحمن خباب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عنوان : هدیه‌ای به مصطفی ﷺ

نویسنده : خلیل الرحمن خباب

تاریخ انتشار : زمستان ۱۴۰۱

ایجاد هر نوع تغییر بدون اجازه نویسنده،
مجاز نمی‌باشد و خیانت محسوب می‌گردد!

ارتباط با نویسنده:

وبلاگ: khademulislam.blog.ir

تلگرام: [@Khademulislam](https://t.me/Khademulislam)

واتساپ و ایمو: [+93702837300](https://wa.me/93702837300)

لینک‌های مفید اسلامی:

وبسایت سنت دانلود: <http://www.SunnatDL.com>

تلگرام مرکز هدایت؛ رد اسلام‌ستیزان: [@Hedayat1442](https://t.me/Hedayat1442)

تلگرام کتابخانهٔ اقراء: [@iqraaLib](https://t.me/iqraaLib)

تلگرام دارالافتاء مجازی اهل سنت: [@Canale_pasokh](https://t.me/Canale_pasokh)

محبت و دوست داشتن کسی یا چیزی، یک امر طبیعی است و در سرشت هر انسانی وجود دارد.

انسان، گاهی اسیر جمال و زیبایی ظاهری محبوب می‌شود و گاهی گرفتار اخلاق و زیبایی باطنی او و گاهی هم بدون کدام دلیل و سبب خاصی، به یک کس یا یک چیز دل می‌بندد.

اما دو محبوب بزرگ هست که دوست داشتن آن‌دو، نه تنها بر ما مسلمان‌ها لازمی؛ بلکه یک امر عبادی و واجبی است. حتی اگر کسی، فردی یا چیز دیگری را بیشتر از این‌دو محبوب دوست بدارد، مرتکب گناه بزرگی شده و به مخالفت و مبارزه با خداوند پرداخته است و آن‌دو محبوب، الله متعال و رسول بزرگوارش حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و صحبه وسلم است.

الله متعال می‌فرماید:

﴿قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ
اقتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ
وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ

الْفَاسِقِينَ ﴿التوبة: ۲۴﴾

«ای پیامبر! بگو: اگر پدران، فرزندان، برادران، همسران، قوم و قبیله شما، اموالی که به دست آورده‌اید، تجارتی که از کساد و بی‌رونقی آن می‌ترسید و خانه‌هایی که دوست‌شان دارید، نزد شما از خدا، رسولش و جهاد در راه او محبوب‌تر باشد، پس منتظر باشید تا الله متعال فرمان [عذاب] خود را صادر کند و خداوند گروه فاسق و نافرمان را هدایت نمی‌کند».

رسول الله ﷺ، اسوه، الگو، قدوه، رهبر، ناجی، سرور و محبوب ما مسلمانان هستیم. اطاعت و فرمان‌برداری ایشان بر ما واجب است و با اطاعت از ایشان، محبت الله متعال دست‌گیرمان می‌شود؛ چنانکه الله متعال می‌فرماید:

﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ [آل عمران: ۳۱]

«ای پیامبر! بگو: اگر خدا را دوست می‌دارید، از من پیروی کنید تا خدا شما را دوست بدارد و گناهان‌تان را ببخشد و خداوند آمرزندهٔ مهربان است».

قبل از بعثت رسول الله ﷺ، انسان‌ها در وادی هلاکت و در لبه پرتگاه جهنم قرار داشتند. ارزش و جایگاه خود را فراموش کرده بودند و مانند حیوانات درنده زندگی می‌کردند که خون و جان و مال و آبروی هیچ کدامشان در امان نبود.

در آن زمان، انسان‌ها سخت نیازمند کسی بودند که دست‌شان را بگیرد و آن‌ها را از بدبختی نجات دهد، تا اینکه الله متعال با بعثت رسول الله ﷺ بزرگ‌ترین احسان را در حق انسان‌ها نمود.

رسول الله ﷺ تمام تلاش خود را به خرج دادند و سختی‌ها، مشکلات، ناملايمات، اذیت و آزارها و زخم‌زبان‌های بسیاری را دیدند و شنیدند و تحمل کردند تا این دین عظیم را به ما برسانند. به خاطر نجات من و شما، از خانه و کاشانه و از مکه محبوب‌شان هجرت نمودند و به سرزمین غربت رفتند، به طایف و مدینه رفتند، به بدر و احد کشانیده شدند و سختی‌های بسیاری را متحمل شدند. یاران و نزدیکان عزیزشان در برابر دیدگان‌شان تکه‌پاره شدند، بازوهای‌شان قطع گردید و جگرشان قطعه‌قطعه شد.

خویشتن را گونه‌گون آزار دید

سنگ‌سار کودکان صدمبار دید

طعنه‌ها آن فرقه بدخو زدند

تهمت دیوانگی بر او زدند

بار ذلت‌های خویشان می‌کشید

آفرین می‌گفت، نفرین می‌شنید

سنگ‌باران شد سر و رخسار او

دید گردون چهره خون‌بار او

رنج‌ها دید، بس دید از نااهل‌ها

خون دل‌ها خورد از بوجهل‌ها

خلاصه اینکه آن حضرت ﷺ، مشکلات و سختی‌های بسیاری را در

راه رساندن دین اسلام به من و شما متحمل شدند و از جان و مال

و زندگی خود گذشتند.

اینکه ما امروز مسلمانیم و کلمه می‌گوییم و خدا را می‌شناسیم،

همه از برکت تلاش‌ها و سختی‌هایی است که رسول‌الله ﷺ و

صحابه رضی الله عنهم انجام دادند و تحمل کردند.

ما مدیون تلاش‌ها و رشادت‌های آنان هستیم و باید برای جبران این احسانات بزرگ کاری بکنیم و تلاشی نماییم.

در گذشته، صحابه رضی الله عنهم به خاطر اثبات محبت‌شان به آن حضرت صلی الله علیه و آله و جبران نیکی‌های‌شان، از جان و مال و زندگی خود می‌گذشتند و به هر نحو ممکن تلاش می‌کردند تا رضایت ایشان را به دست آورند و خوشحال‌شان کنند؛ اما امروزه آن حضرت صلی الله علیه و آله در میان ما نیستند و باید چگونه احسانات و نیکی‌های‌شان را جبران کنیم؟

اول اینکه احسانات آن حضرت صلی الله علیه و آله آن قدر زیاد است که قابل جبران نمی‌باشد؛ اما باز هم اگر خواستیم جبران کنیم، راه‌های بسیاری وجود دارد که مهم‌ترین و بارزترین آن، اطاعت از آن حضرت صلی الله علیه و آله و عمل کردن به سنت‌های زیبای‌شان است.

یکی دیگر از این راهکارها که بسیار آسان است و اجر و پاداش و فواید و فضایل بسیاری در پی دارد، درود فرستادن به آن ناجی و الگوی بزرگ است.

این در حقیقت، بزرگ‌ترین هدیه امت به محمد مصطفی ﷺ می‌باشد.

* یکی از امور مهمی است که الله متعال هم خودش آن را انجام می‌دهد، هم فرشتگانش، و هم به ما دستور داده است؛ چنانکه می‌فرماید:

﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ [الأحزاب: ۵۶]

«خداوند و فرشتگانش بر پیامبر درود می‌فرستند؛ ای مؤمنان! شما هم بر او درود بفرستید و چنانکه باید سلام بگویید».

* انسان، در این دنیا آرزوهای بسیاری دارد و به خاطر آن‌ها تکاپو و تلاش می‌کند؛ اما بزرگ‌ترین آرزوی او، برطرف شدن غم و اندوه و مشکلاتش می‌باشد. همچنین در آخرت هم هدف‌ها و آرزوهای بسیاری دارد که بزرگ‌ترین آن، مغفرت و بخشایش گناهانش می‌باشد. هر دوی این هدف و آرزوی بزرگ، به وسیله درود فرستادن به رسول الله ﷺ محقق خواهد شد.

از اُبی بن کعب رضی الله عنه روایت شده که می‌گوید:

«گفتم: ای رسول خدا! من به شما زیاد درود می‌فرستم، پس چقدر

از اذکار و اوراد خود را به درود فرستادن به شما اختصاص دهم؟

آن حضرت صلی الله علیه و آله فرمودند: هرچقدر خواستی!

گفتم: یک چهارم آن؟ فرمودند: هرچقدر خواستی؛ اما اگر بیشتر

کنی، برایت بهتر خواهد بود!

گفتم: نصف آن؟ فرمودند: هرچقدر خواستی؛ اما اگر بیشتر کنی،

برایت بهتر خواهد بود!

گفتم: یک سوم آن؟ فرمودند: هرچقدر خواستی؛ اما اگر بیشتر

کنی، برایت بهتر خواهد بود!

گفتم: پس همه آن را به درود فرستادن به شما اختصاص می‌دهم!

آن حضرت صلی الله علیه و آله فرمودند: در این صورت، غم و اندوه و مشکلات

برطرف می‌گردد و گناهانت بخشیده می‌شود».

[سنن الترمذی: ۲۴۵۷]

* کسی که به رسول الله صلی الله علیه و آله یک درود بفرستد، الله متعال بر او ده

رحمت نازل می‌کند.

از ابوهریره رضی الله عنه روایت شده که رسول الله ﷺ فرمودند:
 «مَنْ صَلَّى عَلَيَّ وَاحِدَةً، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ عَشْرًا».

[صحیح مسلم: ۴۰۸ + سنن أبی داود: ۱۵۳۰ + سنن النسائی: ۱۲۹۶]

«کسی که بر من یک درود بفرستد، خداوند بر او ده رحمت نازل می‌فرماید».

از ابوطلحه انصاری رضی الله عنه روایت شده که می‌گوید:

«رسول الله ﷺ روزی نزد ما آمدند و شادابی و خوشحالی به چهره مبارک‌شان دیده می‌شد، گفتیم: ای رسول خدا! در چهره شما شادابی و خوشحالی می‌بینیم، [دلیل آن چیست؟] آن حضرت ﷺ فرمودند:

«فرشته‌ای نزدم آمد و گفت: ای محمد! پروردگارت می‌گوید: آیا راضی و خوشحال نمی‌شوی که هر کدام از امتانت بر تو [یک] درود بفرستند، من ده درود بر او بفرستم و هر کدام از آنها بر تو [یک] سلام بفرستد، من بر او ده سلام بفرستم؟ گفتم: بله!».

[المستدرک علی الصحیحین، حاکم: ۳۵۷۵]

* درود فرستادن، باعث بخشایش گناهان و بالا رفتن درجات انسان می‌شود.

از انس بن مالک رضی الله عنه روایت شده که رسول الله ﷺ فرمودند:
 «مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلَاةً وَاحِدَةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ عَشْرَ صَلَوَاتٍ، وَحُطَّتْ عَنْهُ
 عَشْرُ خَطِيئَاتٍ، وَرُفِعَتْ لَهُ عَشْرُ دَرَجَاتٍ».

[سنن النسائي: ۱۲۹۷]

«کسی که بر من یک درود بفرستد، خداوند ده رحمت بر او نازل می‌فرماید، ده گناهش بخشیده و ده درجه جایگاهش بالا برده می‌شود».

* درود فرستادن، قرب و نزدیکی رسول الله ﷺ در روز قیامت و شفاعت ایشان را در پی دارد.

از عبدالله بن مسعود رضی الله عنه روایت شده که رسول الله ﷺ فرمودند:
 «أَوْلَى النَّاسِ بِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَكْثَرُهُمْ عَلَيَّ صَلَاةً».

[سنن الترمذی: ۴۸۴]

«نزدیک‌ترین مردم به من در روز قیامت کسانی هستند که بیشتر از همه بر من درود می‌فرستند».

* درودهای ما به رسول الله ﷺ عرضه می‌شود و آن حضرت ﷺ جواب سلام‌های مان را می‌دهند.

از عبدالله بن مسعود رضی الله عنه روایت شده که رسول الله ﷺ فرمودند:
 «إِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةً سَيَّاحِينَ فِي الْأَرْضِ يُبَلِّغُونِي مِنْ أُمَّتِي السَّلَامَ».

[سنن النسائي: ۱۲۸۲]

«خداوند فرشتگانی دارد که در زمین می‌گردند و سلام امتم را به من می‌رسانند».

از ابوهریره رضی الله عنه روایت شده که رسول الله ﷺ فرمودند:
 «حَيْمًا كُنْتُمْ فَصَلُّوا عَلَيَّ، فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ تَبْلُغُنِي».

[مسند أحمد: ۸۸۰۴]

«هر کجا بودید بر من درود بفرستید؛ زیرا درود شما به من می‌رسد».

از ابوهریره رضی الله عنه روایت شده که رسول الله ﷺ فرمودند:

«مَا مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ إِلَّا رَدَّ اللَّهُ عَلَيَّ رُوحِي حَتَّىٰ أَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلَامَ».

[سنن أبي داود: ۲۰۴۱ + مسند أحمد: ۱۰۸۱۵]

«هیچ کسی به من سلام نمی‌فرستد، مگر اینکه الله متعال روحم را به من بازمی‌گرداند تا جواب سلام او را بدهم».

* درود فرستادن، باعث اجابت دعا می‌گردد.

از عبدالله بن مسعود رضی الله عنه روایت شده که می‌گوید:

«من نماز می‌خواندم و رسول الله ﷺ و ابوبکر و عمر با هم [نشسته]

بودند. وقتی نشستم، ابتدا حمد و ثنای الهی را گفتم، سپس به

پیامبر ﷺ درود فرستادم و پس از آن برای خودم دعا کردم.

رسول الله ﷺ فرمودند:

«سَلْ تُعْطَهُ، سَلْ تُعْطَهُ».

[از خداوند] بخواه که آنچه می‌خواهی به تو داده می‌شود. [از

خداوند] بخواه که آنچه می‌خواهی به تو داده می‌شود».

[سنن الترمذی: ۵۹۳]

از فضاله بن عبید رضی الله عنه روایت شده که می‌گوید:

«رسول الله ﷺ شنیدند که مردی در نماز خود دعا می‌کند و ثنا و

ستایش پروردگار را به‌جا نمی‌آورد و به آن حضرت ﷺ درود

نمی‌فرستد، آن حضرت ﷺ فرمودند:

«عَجِّلْ هَذَا»؛ «این مرد عجله کرد».

سپس آن مرد را فرا خواندند و به او یا به دیگران گفتند:
 «إِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ، فَلْيَبْدَأْ بِتَمَجِيدِ رَبِّهِ جَلَّ وَعَزَّ، وَالشَّانِ عَلَيْهِ، ثُمَّ يُصَلِّيْ
 عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، ثُمَّ يَدْعُو بَعْدَ بَيِّنَاتٍ شَاءَ».

«هرگاه یکی از شما نماز گزارد [و خواست دعا کند]، باید با حمد
 و ثنای پروردگارش آغاز نماید، سپس به رسول الله ﷺ درود بفرستد
 و پس از آن هرچقدر خواست دعا کند [و از الله متعال بخواهد]».

[سنن أبی داود: ۱۴۸۱]

* بهترین زمان برای درود فرستادن به رسول الله ﷺ، شب و روز
 جمعه است.

از اوس بن اوس رضی الله عنه روایت شده که رسول الله ﷺ فرمودند:
 «إِنَّ مِنْ أَفْضَلِ أَيَّامِكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، فِيهِ خُلِقَ آدَمُ، وَفِيهِ قُبِضَ، وَفِيهِ النَّفْحَةُ،
 وَفِيهِ الصَّعْقَةُ، فَأَكْثِرُوا عَلَيَّ مِنَ الصَّلَاةِ فِيهِ، فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ مَعْرُوضَةٌ عَلَيَّ».

[سنن أبی داود: ۱۰۴۷ + سنن النسائی: ۱۳۷۴]

«از بهترین و بزرگ‌ترین روزهای شما، روز جمعه است؛ در این
 روز آدم آفریده شده و در این روز وفات کرده است، در این روز
 در صور دمیده می‌شود و در این روز قیامت برپا می‌گردد. پس در

این روز به من زیاد درود بفرستید؛ زیرا درودهای شما به من عرضه می‌شود».

* مجلسی که در آن به رسول‌الله ﷺ درود فرستاده نشود، باعث حسرت روز قیامت می‌شود.

از ابوهریره رضی الله عنه روایت شده که رسول‌الله ﷺ فرمودند:

«مَا جَلَسَ قَوْمٌ مَجْلِسًا لَمْ يَذْكُرُوا اللَّهَ فِيهِ، وَلَمْ يُصَلُّوا عَلَيَّ نَبِيِّهِمْ، إِلَّا كَانَ عَلَيْهِمْ تَرَةٌ، فَإِنْ شَاءَ عَذَّبَهُمْ وَإِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُمْ».

[سنن الترمذی: ۳۳۸۰]

«هیچ قوم و گروهی در مجلسی نشستند [و از آن برنخواستند]، در حالی که در آن مجلس خدا را یاد نکردند و به پیامبرشان درود نفرستادند، مگر اینکه نقصان و حسرتی برای آن‌ها خواهد بود که اگر خدا بخواهد مجازات‌شان می‌کند و اگر بخواهد می‌آمرزد».

همچنین از ابوهریره رضی الله عنه روایت شده که رسول‌الله ﷺ فرمودند:

«مَا قَعَدَ قَوْمٌ مَقْعَدًا لَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَيُصَلُّونَ عَلَيَّ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَّا كَانَ عَلَيْهِمْ حَسْرَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَإِنْ دَخَلُوا الْجَنَّةَ لِلثَّوَابِ».

[مسند أحمد: ۹۹۶۵]

«هیچ قوم و گروهی در جایی نشستند [و از آن برنخواستند]، در حالی که در آن جا خدا را یاد نکردند و به پیامبر ﷺ درود نفرستادند، مگر اینکه باعث حسرت و پشیمانی‌شان در روز قیامت خواهد شد، اگرچه به خاطر اجر و ثواب [اعمال دیگری] وارد بهشت شوند».

* کسی که نام زیبای رسول الله ﷺ را می‌شنود و به ایشان درود نمی‌فرستد، بخیل و دور از رحمت خداوند است و رسول الله ﷺ و جبریل علیه السلام در حق چنین شخصی دعای بد کرده‌اند.

از علی بن ابی طالب رضی الله عنه روایت شده که رسول الله ﷺ فرمودند:

«الْبَخِيلُ الَّذِي مَنْ ذُكِرَتْ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ».

[سنن الترمذی: ۳۵۴۶]

«بخیل [واقعی] کسی است که اسم من در نزدش گرفته می‌شود؛ اما او بر من درود نمی‌فرستد».

از ابوهریره رضی الله عنه روایت شده که رسول الله ﷺ فرمودند:

«رَغِمَ أَنْفُ رَجُلٍ ذُكِرَتْ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ».

[سنن الترمذی: ۳۵۴۵]

«به خاک مالیده باد بینی کسی که اسم من در نزدش گرفته می‌شود؛ اما او بر من درود نمی‌فرستد».

همچنین از ابوهریره رضی الله عنه روایت شده که می‌گوید:

«پیامبر صلی الله علیه و آله بر منبر بالا شدند و سه بار «آمین» گفتند. گفته شد: ای رسول‌خدا! [چرا] وقت بالا رفتن بر منبر سه بار «آمین» گفتید؟ ایشان فرمودند:

«جبرئیل نزد من آمد و گفت: خداوند [از رحمت خود] دور گرداند کسی را که رمضان بیاید و گناهانش بخشیده نشود و به جهنم برود. [ای محمد] آمین بگو! من هم آمین گفتم. [همچنین گفت:] خداوند [از رحمت خود] دور گرداند کسی را که پدر و مادرش هردو یا یکی از آن‌دو را دریابد و به آن‌ها نیکی نکند و بمیرد و وارد جهنم شود. [ای محمد] آمین بگو! من هم آمین گفتم. [همچنین گفت:] خداوند [از رحمت خود] دور گرداند کسی را که اسم تو نزدش گرفته شود؛ اما او بر تو درود نفرستد و بمیرد و وارد جهنم شود. [ای محمد] آمین بگو! من هم آمین گفتم».

تذکره: متأسفانه امروزه ما مسلمانان در درود فرستادن به پیامبر
مهربانی‌ها ﷺ، کوتاهی‌های زیادی داریم؛ روزها سپری می‌شود،
شاید حتی یک‌بار هم به ایشان درود نفرستیم.

حتی بسا اوقات وقتی نام مبارک آن حضرت ﷺ گرفته می‌شود، به
ایشان درود نمی‌فرستیم و اگر فرستادیم هم با بسیار عجله می‌گوییم:
«صَلِّ سَلِّمْ»؛ گویا اگر آن را درست و کامل بگوییم، کار و بارمان
عقب می‌ماند و تجارت‌مان کساد می‌کند!

همچنین هرگاه نام زیبا و مبارک ایشان را نوشته کنیم، در کنارش
می‌نویسیم: «صلعم» یا «ص»! شاید دلیل این کار را صرفه‌جویی در
وقت، عنوان کنیم؛ اما وقتی در فضای مجازی چرخک می‌زنیم و
با هر کس و ناکس پیام‌بازی می‌کنیم یا به کمنت‌های دیگران
پاسخ می‌دهیم، خبری از این صرفه‌جویی نیست!

حقا که این بزرگ‌ترین بی‌انصافی در حق ایشان است. الله متعال
خودش ما را به راه راست هدایت کند و از لغزش‌های مان درگذرد!

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَآلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكْ
عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَآلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

از همین نویسندگان:

- ۱- آه از دست ملاها!
- ۲- آیا از عبادت کردن خسته می‌شوید؟
- ۳- اسلام به ذات خود ندارد عیبی...!
- ۴- با دروغ زندگی نکنیم!
- ۵- برای برادرانم (۱)
- ۶- برای خواهرانم (۱)
- ۷- بی‌رحمی بزرگ
- ۸- پوزش می‌طلبیم!
- ۹- چرا نمی‌پرسیم؟
- ۱۰- چگونه حمله‌های شیطان را دفع کنیم؟
- ۱۱- خودکشی نوین
- ۱۲- روزهای مبارک
- ۱۳- ز گهواره تا گور استادتم!
- ۱۴- سراب خوشبختی
- ۱۵- سرزنش و پیامدهای آن
- ۱۶- طلاق شوخی‌بردار نیست
- ۱۷- گفتمان (بزرگ‌ترین راه حل)
- ۱۸- لعنت (تکیه کلام منفور)
- ۱۹- ما کجا و آن‌ها کجا؟
- ۲۰- ماه رجب (ویژگی‌ها و بدعت‌ها)
- ۲۱- ماه شعبان (فرصتی دیگر)
- ۲۲- نجات از اضطراب امتحان